

AMANA. Rectè montem interpretatur *Samson* ex Cant. iv. 8. sed nescio unde *Lubinus* acceperit ex ejus radicibus fluere fluvios Damasci Abana & Pharphar. Nam ii quidem fluvii memorantur 4 Reg. v. 12. sed nulla de eorum fontibus illic mentio.

AMETHYTA. Imò *Amerytha*, Græcè Ἀμερυθα. Vide *Josephum* p. 1013. Ed. Genevensis.

AMMON. *Filius*, inquit, *fuit de filiabus Lot*. Mira loquutio, neque enim, ut opinor, utriusque Loti filia fuit filius.

AMONA. *In tribus Ruben*, inquit, *finibus*. Tum citat Ezech. xxxix. 16. Est commentitia urbs, quæ antea dicta perperam *Amana*, ut liquet ex Ezechielis loco, quem ideo hîc recitabo à vs. 11. *Dabo Gog locum nominatum sepulcrum in Israël, vallem viatorum ad orientem maris, quæ obstupescere faciet prætereuntes & sepelient ibi Gog & omnem multitudinem ejus* (Hebraicè, חמון hamonah) & vocabitur vallis multitudinis (חמון hamon) *Gog. Et sepelient eos domus Israël &c. nomen autem civitatis Amona*, חמון hamonah. Primum nescio quare mare mortuum antea interpretatus sit *Samson*, potius quàm *Gennethic*. Deindè cùm in Tabula collocarit tantum *Amona* omittà *Amanà*, ad meridiem torrentis Zared, cur latitudinem loci, ad *Amana*, ait esse graduum 31, scrupulorum 1. ad *Amona* verò scrupulorum 4? Meritò *Lubinus* ad hunc locum: *miror novorum Geographorum audaciam, qui civitati Amona certissimum situm assignant, ad orientem maris mortui, in finibus tribus Ruben. Si simili in ceteris audaciâ procedant, quæ sit eis adhibenda fides non video*. Nec ego sanè, & miror hîc artibus laudem potuisse parari docti & accurati Geographi.

AMORRHAEI. *Nomen habent*, inquit, *ab Amorrhæo quarto filio Chanaan*. At Gen. x. 16. אמורי *Emori* non est nomen viri, sed gentis; nec aliud vult *Moses*, nisi ex Chanaane esse oriundos *Jebuseos*, *Amorrhæos*, & ceteros qui illic memorantur, quæ ratio loquendi frequens est in illis Genealogiis.

AMOTH-DOR. Hanc observat *Samson* vocari *Hammoth-dor*, *Hemath-dor*, & *Hamon* 1 Par. vi. 36. sed negat eam esse inter urbes novemdecim, quas *Josue* recenset in tribu Nephthali Cap. xix. 32. Fallitur, nam quæ *Jos.* xix. 35. dicitur חמת hhamath, eadem esse videtur ac quæ vocatur Cap. xxi. 32. חמתדאר hammoth-dor, quæ vox fortè melius legitur hichhamath-dor, ut Cap. xix. In Alexandrino Codice est Εμαθδωρ, quâ lectione confirmatur conjectura nostra.

ANA. Citatur locus 4 Reg. xviii. 34. & xix. 13. in quo legitur: *ubi est Deus Emath & Arphad, ubi est Deus Sepharvaïm, Ana & Ava*; nisi quod in posteriori loco, pro *Deus*, est *Rex*, & voci *Sepharvaïm* additur vox *civitatis*. Ad hæc *Samson* observat *Emath*, *Arphad*, *Sepharvaïm*, *Anam* & *Avam* esse aut Deos, aut urbes, in quibus ejusdem nominis Dii colebantur. Constat sanè *Emath* & *Sepharvaïm* esse nomina urbium, nec dubito, quin reliqua etiam sint. Sed quo indicio colligi posset hîc Deos cognomines significari? Nullo. Qui Hebraicè nesciunt, credere fortè possent *Deum Emath* dici *Deum*, cui nomen est *Emath*, sed qui Hebraica adspexerint, & legerint אלהי חמת / item אלהי ספרוים / vertent *Dii Chamathæ*, *Dii Sepharvajimorum*. Consuetudo non declinandorum barbarorum nominum sæpè incautos fefellit. Solæ voces *Ana* & *Ava* 4 Reg. xviii. 34. possint haberi nomina Deorum, qui colebantur *Sepharvajimis*; sed si legas eadem verba in sequenti Capite, ubi sic concepta sunt: *Rex Sepharvajim, Ana & Ava*, faciliè intelligere licet postrema etiam hæc nomina esse urbium. Fallitur etiam *Lubinus*, qui hominis aut Dei nomina putat.

ANAMIN. Gen. x. 13. cùm reliqua nomina, quæ hîc à *Samson* recitantur, desinant in IM, more Hebraico, cur hoc solum nomen in IN, quasi Chaldaicum esset, terminavit? Sanè non tantum in Hebræis, sed & in Latinis Codicibus omnia terminantur in IM. Si *Samson* legere Hebraica potuisset, crederem eum mendum hoc exscripsisse ex titulo Cap. xxx. Lib. iv. Phalegi *Bocharti*; ubi simile admissum à Typothetis mendum; nam est ענמינ hanamin, pro ענמינ hanamin, ut est apud *Mosem*.

ANAMA. Imò *Anania*, ענניה. Sic enim habetur Nehem. xi. 32.

ANGE. Montes hi, de quibus sermo est *Judithæ* ii. 12. in versione Latina, puto esse *Nephelococcygiæ* montes, non minùs ac *Baktileth*, quod est in Græco Exemplari. Legat lector *Geographiæ Orientalis* non imperitus iter hoc *Holophernis*, & intelliget ex ejusmodi narratione non esse colligenda urbium nomina.

ANTIPATRIS. Aliter *Chapharsalama* 1 Macchab. vii. 31. & *Chapharsaba*, *Joseph.* Lib. xiii. 23. Vide de hac urbe collecta à *Joanne Lightfootio* Chor. Matthæo præmissæ Cap. lviii.

ANUATH. Scriptum sic est in Græcis ανωθ. Codex *Samsonis* fuit Latinus, ubi facile *Anath* scriptum pro *Anuath*, inversa littera n. In Græcis error non ita proclivis. *Eusebius* in locis Hebr. meminit duplicis loci, eo nomine appellati.

APADNO. Non est urbs, sic enim habent verba *Danielis* Cap. xi. 45. *Et figet אפרנו אפרנו* *tabernacula aulæ*, aut *tentorii sui*. Lxx. Intt. & Vulg. cùm non intelligerent hanc vocem, nomen proprium esse crediderunt. Sed melius deducitur à radice אפר *vestivit*, & *tentorium* vertitur. Malè *Adrichomius* hinc urbem fecit in tribu *Juda*.

APHOECA. Scribe *Apheca*, *Jos.* xv. 53. Hebr. אפקה apheka.

ARABIA. *Solis*, inquit noster, *Semi posteris possidenda*. Cur? ubi facta ea divisio orbis, inter filios *Noachi*? Nusquam. Quis agros terrarum orbis vacuos familiis illis divisit?